

Daniel

O viață de mărturie

4

SUPREMAȚIE
SUPRANATURAL
SUPRAVIEȚUIRE

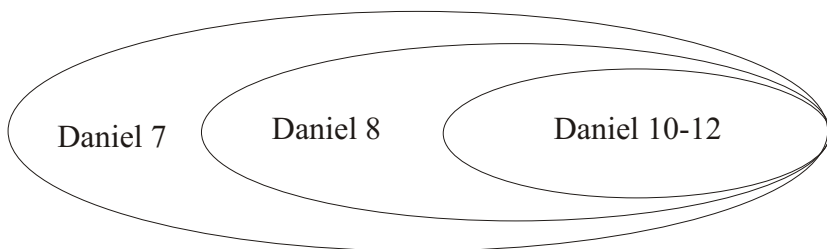
Grupuri de ucenicie
Biserica Baptistă "Harul"
Titan-București
Martie
2011

INTRODUCERE

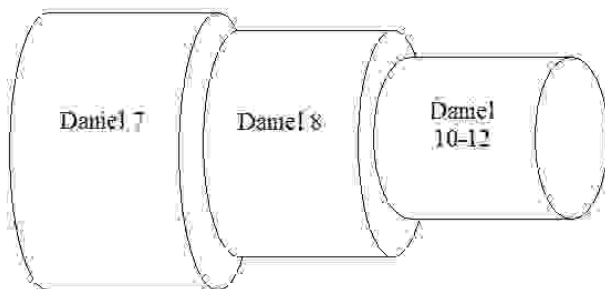
În cea de-a doua parte a cărții lui Daniel, respectiv capitolele 7-12, ne sunt prezentate patru viziuni prin care Dumnezeu cerurilor, suveran asupra istoriei pământului, îi descoperă robului Său ce se va întâmpla în vremurile viitoare cu poporul său. Deși scopul acestor descoperiri are legătură cu poporul Israel, viitorul poporului ales este așezat în contextul celorlalte națiuni care vor domina lumea.

Viziunile din capitolele 7, 8 și 10-12 par a se repeta. Într-un fel este o reluare, dar de fiecare dată obiectivul se focalizează și mai mult asupra poporului lui Daniel. Astfel se poate spune că aceste trei profeții sunt incluse una în cealaltă. Vezi schema de mai jos.

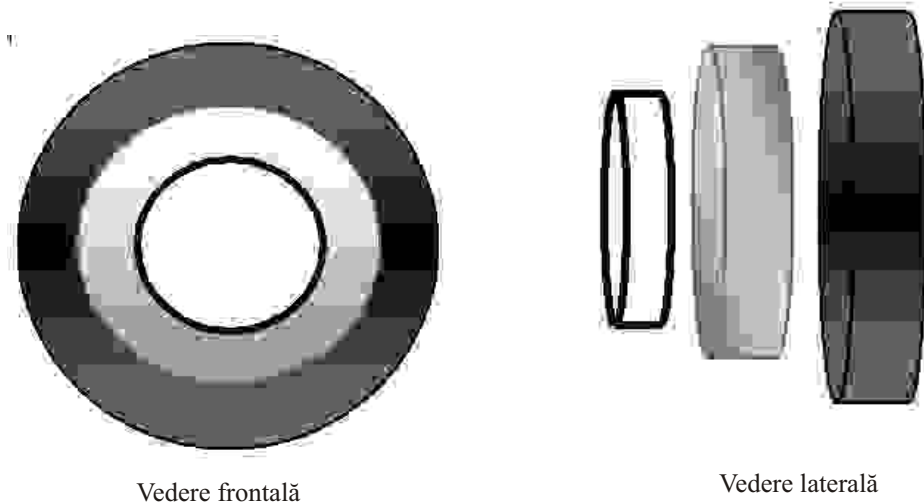
Figura 1 - preluată de la Beniamin Fărăgău

Există o progresie în aceste trei viziuni: de la un spectru larg al istoriei (cap. 7) la focalizarea asupra destinului poporului ales în cadrul împărăției „cornului mic” (cap. 10-12). Dacă în capitolul 7 avem prezentate patru fiare, în capitolul 8 sunt doar două animale, iar în capitolele 10-12 nu mai apare simbolul fiarelor-împărății. Există și o progresie de la imagine la Cuvânt.

Figura 2

Toate aceste viziuni trebuie citite și interpretate ținând cont de faptul că pot avea **împliniri multiple**. Pot exista **trei planuri** ale împlinirii unei profeții: *planul imediat* (istoria apropiată a poporului Israel), *planul mesianic* (prima venire a lui Mesia) și *planul escatologic/apocaliptic* (a doua venire a lui Mesia). Văzute frontal, cele trei planuri par a fi suprapuse fără niciun spațiu între ele. Dar vederea laterală a acestor planuri scoate în evidență spațiul temporal dintre ele. Vezi figura 3.

Figura 3

Realitatea războiului spiritual

Versetul de memorat

Îmbrăcați-vă cu toată armura lui Dumnezeu, ca să puteți ținea piept împotriva uneltirilor diavolului.

Căci noi n-avem de luptat împotriva cărnii și sângelui, ci împotriva căpeteniilor, împotriva domniilor, împotriva stăpânilor întunericului acestui veac, împotriva duhurilor răutății care sunt în locurile cerești. Efeseni 6:11, 12

Capitolele 10-12 din Daniel prezintă o singură viziune. **Capitolul 10** creează cadrul în care Daniel primește mesajul profetic și introduce tema războiului spiritual din lumea nevăzutelor. **Capitolul 11** conține profeția propriu-zisă, care se concentrează asupra poporului Israel prins în cleștele istoriei la mijloc între Siria și Egipt. Iar **capitolul 12** încheie seria viziunilor lui Daniel și cartea însăși cu speranța învierii.

Citește Daniel 10:1-8.

Când primește Daniel această viziune? (v. 1)

Care sunt două caracteristici ale cuvântului revelat în această viziune? (v. 1b)

Ce spune Daniel despre sine în legătură cu această vedenie? (v. 1c)

Ce spune Daniel că a făcut timp de trei săptămâni? (v. 2, 3)

Daniel 10:1 În anul al treilea al lui Cir, împăratul Persiei, s-a descoperit un cuvânt lui Daniel, numit Belșațar. Cuvântul acesta, care este adevărat, vestește o mare nenorocire. El a fost cu luare aminte la cuvântul acesta și a priceput vedenia. 2 „În vremea aceea, eu, Daniel, trei săptămâni am fost în jale. 3 N-am mâncat deloc bucate alese, nu mi-a intrat în gură nici carne, nici vin și nici nu m-am uns deloc, până s-au împlinit cele trei săptămâni. 4 În a douăzeci și patra zi a lunii întâi, eram pe malul râului celui mare, care este Hidechel (Tigru). 5 Am ridicat ochii, m-am uitat și iată că acolo stătea un om îmbrăcat în haine de in și încins la mijloc cu un brâu din aur din Ufaz. 6 Trupul lui era ca o piatră de hrisolit, fața îi strălucea ca fulgerul și ochii îi erau niște flăcări ca de foc; dar brațele și picioarele semănau cu niște aramă lustruită și glasul lui tuna ca vuietul unei mari mulțimi. 7 Eu, Daniel, am văzut singur vedenia; dar oamenii care erau cu mine n-au văzut-o; totuși au fost apucați de o mare spaimă și au luat-o la fugă ca să se ascundă! 8 Eu am rămas singur și am văzut această mare vedenie. Puterile m-au lăsat, culoarea mi s-a schimbat, fața mi s-a slujit și am pierdut orice vlagă.

Ce crezi că înseamnă că a fost în jale? (v. 3)

De ce crezi că a fost în jale?

Când a mai avut Daniel un astfel de regim autoimpus?

Crezi că a avut un scop politic sau spiritual pentru care a ținut acel post? Motivează.

Când și unde se afla Daniel? (v. 4)

Unde se mai întâlnește râul Hidechel sau Tigru în Biblie? Corelează cu Geneza 2:14.

În ce zi, a cărei luni, se afla Daniel pe malul Tigrului când primește viziunea? (V. 4)

Ce sărbătoare aveau evreii în prima lună a calendarului evreiesc? Corelează cu Exod 12:2-6; 14-18; Levitic 23:4-8; Deuteronom 16:1-8.

Este posibil ca Daniel să fi fost pe malul râului Tigru împreună cu un grup de evrei credincioși (10:7) pentru a celebra Paștele, care fusese instituit de Dumnezeu ca o lege veșnică. Este posibil ca postul și jalea lui Daniel să aibă legătură cu amintirea instituirii Paștelui pe când erau robi în Egipt. Paștele era sărbătoarea eliberării. Atunci, pe vremea primului Paște,

Cirus

Rege persan din dinastia Ahemenizilor. Cyrus II cel Mare, nepotul lui Cyrus I, a urcat pe tron prin anul 559 î.H., l-a învins pe regele mezilor, Astyages, în 554 î.H. și a întemeiat Imperiul Persan (Ahemenid). Inscripțiile confirmă relatarea biblică conform căreia Cyrus a permis evreilor să se întoarcă în țara lor și să reconstruiască templul de la Ierusalim (Ezra 1).

Hidechel este numele vechi al fluviului Tigru. Numele se pare că vine de la termenul acadian *idiqlat*, care este echivalent cu sumerianul *idigna*, care însemna „râu care curge în permanență”. Izvorăște din munții Armeniei și curge spre SE pe o lungime de 1 900 km, prin Câmpia Mesopotamiei spre a se uni cu Eufratul la 64 km N de Golful Persic, în care se varsă. Este întâlnit în Geneza 2:14 și Daniel 10:4.

Dumnezeu i-a scos pe toți evreii cu mână tare din Egipt. Acum, în prezentul istoric al lui Daniel, în anul al treilea al lui Cir, împăratul Persiei, evreii primiseră de aproape trei ani Edictul de eliberare de la Ecbatana (corelează cu Ezra 1:1-11) și nu au dorit să plece, să se întoarcă la Ierusalim. Din cartea lui Ezra aflăm că s-au întors cu Zorobabel doar vreo 50 000 de iudei, pe când cei care au rămas în Imperiul persan erau sute de mii. (Corelează cu cartea Estera. Evenimentele din cartea Estera au loc după Edictul lui Cir). Așadar, Daniel putea fi în jale la sărbătoarea Paștelui, văzând că robii liberi nu vor să se întoarcă acasă. Dumnezeu fusese credincios cuvântului spus prin Ieremia și după 70 de ani de pedeapsă, evreii au primit eliberarea. Însă ei nu vor să fie credincioși și să se întoarcă să reclădească templul și Ierusalimul.

Când ai fost tu ultima dată în jale și post, pentru faptul că edictul de eliberare al robilor păcatului a fost dat de aproape două mii de ani, iar mulți frați de-ai tăi sunt încă robi? Meditează și vezi ce îți descoperă Domnul.

Dacă Paștele din anul al treilea al lui Cir a fost pentru Daniel un astfel de prilej, nu crezi că Paștele din anul 2011 al domniei lui Hristos ar fi un prilej potrivit să te rogi, să postești și să ceri eliberarea fraților tăi, robi ai păcatului? Fă o listă cu zece nume. Roagă-te pentru ei până la Paști, postește pentru ei și invită-i să celebreze Învierea Domnului și eliberarea împreună cu tine.

Un alt motiv pentru care este posibil să fi fost Daniel în jale și post era situația celor care s-au întors totuși la Ierusalim. Citește Ezra 3:8-13; 4:1-5, 24; 5:1-2. Din cartea Ezra putem înțelege că, în anul întâi al lui Cir, evreii au primit permisiunea de a se întoarce la Ierusalim; apoi, în al doilea an, au pus temeliiile templului, dar după aceea, probabil în al treilea an, lucrările s-au oprit datorită opoziției vrăjmașilor și datorită necredincioșiei evreilor. Timp de 14 ani lucrările au fost oprite, până când Dumnezeu a ridicat pe profeții Hagai și Zaharia, ca să mustre poporul și să-l îndemne să rezidească templul. Citește Hagai 1-2. Astfel, este posibil ca pentru aceasta să fi plâns și să fi postit Daniel, pentru casa lui Dumnezeu.

Daniel are preocupări spirituale, în ciuda poziției sale sociale. Nu e prea ocupat cu serviciul ca să se roage. Nu e prea stresat ca să postească. Nu e prea aglomerat ca să celebreze Paștele așa cum se cuvine. Nu e prea îngâmfat și nici prea legat de palatul său, încât să nu mai poată coborî pe malul unui râu împreună cu alți evrei „de rând”.

Ce înveți de la Daniel despre echilibrul dintre viața spirituală și cea profesională?

Inima sensibilă a lui Daniel față de poporul lui Dumnezeu, față starea casei lui Dumnezeu, față de starea spirituală a poporului său, a cauzat viziunea care urmează. Corelează Daniel 10:2 cu 10:12, 13, 14.

Când Daniel și-a pus inima ca să înțeleagă și să se smerească (v. 12), când el și-a mărturisit păcatele lui și ale poporului său implorând mila divină, atunci îi apare în fața ochilor cineva trimis din sferele cerești ca să-l liniștească, să-l încurajeze și să-i lumineze mintea.

Cum îl descrie Daniel pe cel pe care l-a văzut? (v. 5-6)

Îmbrăcămintea _____

Trupul _____

Fața _____

Ochii _____

Brațele și picioarele _____

Glasul _____

Corelează cu Apocalipsa 1:12-16. Scrie ce asemănări vezi între cele două viziuni. Ce concluzie tragi?

Când ai plâns și ai postit ultima dată pentru casa lui Dumnezeu? Cum arăți că îți pasă de casa lui Dumnezeu? Câte din acuzațiile aduse de Dumnezeu prin Hagai 1-2 ți se potrivesc și ție?

Care a fost impactul acestei apariții asupra oamenilor care erau cu Daniel? Dar asupra lui Daniel? (v. 7-8)

Cum îți explici impactul asupra celor ce n-au văzut ce vedea Daniel? Corelează cu Faptele Apostolilor 9:3-7.

Prezența ființelor spirituale (angelice sau demonice) în proximitatea noastră este de multe ori insesizabilă. Știi de câte ori Îngerul Domnului a tăbărit în jurul tău și ți-a salvat viața din fel de fel de primejdii? Categoriec, nu. Dar asta nu înseamnă că îngerii n-au intervenit pentru tine.

Însă uneori, manifestarea Prezenței spirituale (divine sau demonice) este percepută cu ajutorul simțurilor (văz, auz, miros, pipăit).

Citește Daniel 10:9-14.

Ce simțuri sunt implicate în perceperea de către Daniel a Prezenței cerești în apropierea lui?

(v. 5, 7, 8) _____
(v. 9, 11) _____
(v. 10, 16, 18) _____

Care sunt stările emoționale pe care le trăiește Daniel și oamenii care erau cu el în momentul interferenței cu lumea spirituală?

(v. 7, 16b) _____
(v. 8, 17b) _____
(v. 9) _____

Daniel 10:9 *Am auzit glasul cuvintelor lui; și pe când auzeam glasul cuvintelor lui, am căzut leșinat cu fața la pământ. 10 Și iată că o mână m-a atins și m-a așezat tremurând pe genunchii și mâinile mele. 11 Apoi mi-a zis: „Daniele, om prea iubit și scump, fii cu luare aminte la cuvintele pe care ți le voi spune acum, și stai în picioare în locul unde ești; căci acum sunt trimis la tine!” După ce mi-a vorbit astfel, am stat în picioare tremurând. 12 El mi-a zis: „Daniele, nu te teme de nimic! Căci cuvintele tale au fost ascultate din cea dintâi zi, când ți-ai pus inima ca să înțelegi și să te smerеști înaintea Dumnezeului tău, și tocmai din pricina cuvintelor tale vin eu acum! 13 Dar căpetenia împărăției Persiei mi-a stat împotriva douăzeci și una de zile; și iată că Mihail, una din căpeteniile cele mai de seamă, mi-a venit în ajutor; și am ieșit biruitor acolo lângă împărații Persiei. 14 Acum vin să-ți fac cunoscut ce are să se întâmple poporului tău în vremurile de apoi, căci vedenia este cu privire tot la acele vremuri îndepărtate.”*

Vedem clar că în urma unei experiențe de interacțiune cu lumea spirituală există nu doar un impact *emoțional* (spaimă, groază, frică), ci și unul *fizic* (paloarea feței, pierderea cunoștinței, vătămirea). Compară și cu Daniel 5:6; 1 Samuel 28:11-21. Dar mai important decât impactul emoțional și fizic este impactul *spiritual* pe care îl are asupra cuiva contactul cu lumea spiritelor (bune sau rele). Dacă ar fi să comparăm *experiența spiritistă* a lui Saul, primul rege al Israelului (1 Samuel 28:11-21), cu *experiența spirituală* a lui Saul din Tars (Faptele Apostolilor 9:3-7) vedem asemănări în ce privește impactul fizic și emoțional (cădere la pământ, groază etc.), dar și o mare deosebire: rezultatul spiritual. Pentru regele Saul, experiența spiritistă a însemnat neascultare și moarte. Pentru fariseul Saul din Tars, experiența spirituală a însemnat ascultare și o viață schimbată.

Există o diferență majoră între o experiență *spiritistă* și una *spirituală*. În experiența spiritistă **inițiativa** este a ta, **mijlocul** folosit este puterea diavolului, **rezultatul** este distrugător. De aceea, Dumnezeu interzice cu desăvârșire asemenea practici în poporul Său. Vezi Deuteronom 18:9-14; Levitic 19:31; 20:27. În Noul Testament un semn al pocăinței autentice era și renunțarea la practicile spiritiste, care sunt incriminate ca fiind fapte ale firii pământești și ale Satanei. Vezi Faptele Apostolilor 19:18-19; Galateni 5:20; 2 Tesaloniceni 9-12.

Experiența spirituală este cu totul diferită. Dumnezeu ia **inițiativa** să îți se descopere când vrea El. **Mijlocul** folosit este puterea Lui care poate lua diverse forme (vis, vedenie, voce, hierofanie, iluminare etc.). Iar **rezultatul** este întotdeauna un beneficiu spiritual. Experiența spirituală te aduce mai aproape de Dumnezeu, pe când cea spiritistă te desparte de Dumnezeu. Fă-ți partea ta în relația cu Dumnezeu (trăire în sfințenie, rugăciune, citirea și împlinirea Cuvântului, post, mărturisirea păcatelor, comuniunea cu poporul Domnului), iar Dumnezeu îți se va descoperi când va vrea El și cum va vrea El.

NU te duce la vrăjitori!

FUGI de orice fel de magie și practici oculte!

Altfel, vei deveni robul lor și îți vei pierde sufletul.

Ce efect are Cuvântul Domnului asupra lui Daniel?
(v. 9, 15)

Dar atingerea Domnului? (v. 10, 16)

Descoperiri

Dacă vederea și auzirea Domnului îl fac să amuțească și să leșine pe Daniel, atingerea divină îl ridică și îi dă glas. Cum îți explici asta?

Observă ridicarea progresivă a lui Daniel: „leșinat cu fața la pământ” (v. 9b), apoi „tremurând pe genunchii și mâinile mele”, adică “în patru labe” (v. 10b), iar apoi „în picioare tremurând” (v. 11b).

Cum îl „ridică” emoțional și spiritual atingerea divină pe Daniel, după ce l-a ridicat fizic? (v. 11-12)

Ce apelativ folosește Persoana divină pentru Daniel?
(v. 11a)

Când ți-a făcut Dumnezeu ultima dată un compliment ca să-ți ridice moralul? Cum? Povestește grupului. NU uita că și tu ești preaiubit și scump în ochii Domnului!

Cum îi alungă frica? (v. 12a)

Cum îi explică lui Daniel „întârzierea” de douăzeci și una de zile? (v. 13)

Ce realitate din lumea spirituală reiese din v. 13?
Corelează cu Efeseni 6:11-13.

Ce poți face tu ca să fii biruitor în lupta spirituală?
Efeseni 6:13-18

Bătălia spirituală este o realitate care nu trebuie nici să ne înspăimânte peste măsură, dar nici să fie ignorată. Pentru că există un dușman al lui Dumnezeu, Satana, există și un dușman al ființelor create de Dumnezeu. Pentru că există o împărăție a luminii și una a întunericului, există un război între ele. Pentru că există îngeri căzuți și îngeri care nu și-au pierdut vrednicia există un război spiritual. **SUFLETUL TĂU** este miza acestui război spiritual. Victoria este deja câștigată. Nu trebuie decât să alegi dacă vrei să fii de partea Învingătorului Hristos, sau dacă rămâi în tabăra învinsului Lucifer.

Dacă ești în tabăra învingătorilor, în Biserica lui Hristos, nu ignora bătălia spirituală. Veghează și fii pregătit având armura Duhului pentru a te împotrivi și a rămâne în picioare în ziua confruntării.

Dacă nu ai trecut în tabăra lui Hristos, ci ești indecis, roagă-L pe Hristos să te mântuiască și să te transfere în Împărăția Lui *astăzi*. NU amâna, e în joc sufletul tău și destinul tău veșnic.

Citește Daniel 10:15-21.

De ce crezi că este nevoie să îl atingă a treia oară pe Daniel și să îi repete cuvinte de încurajare? (v. 18a,19a)

Daniel 10:15 *Pe când îmi spunea el aceste lucruri, eu mi-am plecat ochii în pământ și am tăcut. 16 Și iată că cineva, care avea înfățișarea copiilor oamenilor, s-a atins de buzele mele. Eu am deschis gura, am vorbit și am zis celui ce stătea înaintea mea: „Domnul meu, vedenia aceasta m-a umplut de groază... și am pierdut orice putere! 17 Cum ar putea robul domnului meu să vorbească domnului meu? Acum puterile m-au părăsit, și nu mai am nici suflare!” 18 Atunci cel ce avea înfățișarea unui om m-a atins din nou și m-a întărit. 19 Apoi mi-a zis: „Nu te teme de nimic, om prea iubit! Pace ție! Fii tare și cu inimă!” Și pe când îmi vorbea el, am prins iar puteri, și am zis: „Vorbește, domnul meu, căci m-ai întărit.” 20 El mi-a zis: „Știi pentru ce am venit la tine? Acum mă întorc să mă lupt împotriva căpeteniei Persiei; și când voi pleca, iată că va veni căpetenia Greciei! 21 Dar vreau să-ți fac cunoscut ce este scris în cartea adevărului. Nimeni nu mă ajută împotriva acestora, în afară de voievodul vostru Mihail.*

Care este efectul atingerii asupra lui Daniel? (v. 18b, 19b)

De ce a venit ființa cerească la Daniel? (v. 20a, 21a)

Descoperiri

Unde se va întoarce după ce va pleca de la el? (20b, 21b)

Ce crezi că înseamnă „cartea adevărului” (v. 21a) Corelează cu Apocalipsa 5:1. Cartea de istorie a lui Dumnezeu.

Crezi că ar mai fi putut cineva să-l ajute în lupta pe care o ducea în afară de Mihail? Dacă da, cine? Poporul Domnului este chemat să lupte pentru cauza Domnului. Pavel spune că s-a luptat lupta cea bună, că a păzit credința. Daniel și cei trei prieteni ai lui au luptat în Babilon pentru a face cunoscută **supremația** Domnului, astfel au fost implicați în experiențe spirituale **supranaturale** și au **supraviețuit** rămânând tari în credință.

Descoperiri

Ce ai descoperit despre realitatea spirituală nevăzută din spatele celei văzute?

Ce ai descoperit despre lupta spirituală?

Ce ai descoperit despre armele de atac și de apărare pe care ar trebui să le mânuiești ca să ieși biruitor?

Presiunea istoriei nu justifică compromisul credincioșilor

Versetul de memorat

Va ademeni prin lingușiri pe cei ce rup legământul. Dar aceia din popor, care vor cunoaște pe Dumnezeu lor, vor rămâne tari și vor face mari isprăvi.

Daniel 11:31b-32

Capitolul 11 din Daniel continuă discursul “Omului îmbrăcat în haina de in” din capitolul 10. Este de remarcat faptul că în această ultimă profeție nu mai apar imagini, ci se relatează „ce este scris în Cartea adevărului” (10:21). Este o trecere de la imagine la cuvânt și de la vedenie la carte.

Citește Daniel 11:1-4.

Cine vorbește în v. 1?

Pe cine crezi că a ajutat “Omul îmbrăcat în haine de in” care vorbește în v. 2: pe Dariu sau pe Mihail (vezi 10:21)?

Construcția frazei din v. 1 permite ambele interpretări. Se poate înțelege că l-a ajutat pe Dariu în primul an al domniei sale ca să îi învingă pe babilonieni și să devină împărat. Căderea Imperiului Babilonian nu era o simplă bătălie pierdută de babilonieni, respectiv câștigată de perși, pe pământ. Există o bătălie spirituală: între forțele întunericului, care încearcă să pună imperiile în slujba lor, și forțele luminii, care împlinesc prin imperii planul suveran al lui Dumnezeu. Dumnezeu promisese prin Ieremia pedepsirea Babilonului după șaptezeci de ani. Vezi Ieremia 25:12-14.

Daniel 11:1 În anul dintâi al lui Dariu, Medul, eram și eu la el, ca să-l ajut și să-l sprijinesc. 2 Acum, îți voi face cunoscut adevărul: Iată că vor mai fi încă trei împărați în Persia. Cel de-al patrulea va strânge mai multă bogăție decât toți ceilalți; și când se va simți puternic prin bogățiile lui, va răscula totul împotriva împărăției Greciei. 3 Dar se va ridica un împărat viteaz, care va stăpâni cu o mare putere și va face ce va voi. 4 Și cum se va întări, așa se va și sfărâma împărăția lui, și va fi împărțită în cele patru vânturi ale cerurilor, dar nu între urmașii lui, și nici nu va fi tot atât de puternică pe cât era sub el, căci va fi făcută bucățele, și va trece la alții în afară de aceștia.

Dar din același verset unu se poate înțelege și că l-a ajutat pe Mihail, dacă luăm 11:1 ca o continuare a lui 10:21. Mihail lupta în folosul poporului sfânt și l-a sprijinit și “Omul îmbrăcat în haine de in.”

Profeția din Daniel 11 o dezvoltă pe cea din Daniel 8 cu berbecul și țapul, respectiv Împărăția Persiei și Împărăția Greciei. Dar de data aceasta, istoria Persiei este și mai condensată decât în capitolul 8, și anume, într-un singur verset, versetul 2.

Ce adevăruri despre această împărăție îi spune Mesagerul ceresc lui Daniel? (v. 2)

Istoria Imperiului Persan de câteva secole (539-331 î.H.) este prezentată doar prin prisma conflictului cu Grecia. Mai exact sunt amintiți următorii patru împărați perși după Cir, care domnea în acel moment. Parcă “Omul îmbrăcat în haine de in” se grăbește să ajungă la Împărăția Greciei care îl interesa în acel moment.

Imperiul medo-persan
a avut zece împărați
(539-331 î.H.)
de la Cir (539-530 î.H.)
la Dariu II (335-331 î.H.)
pe care l-a învins
Alexandru cel Mare.

Prima confruntare dintre perși și greci a avut loc la Maraton (490 î.H.), unde perșii au pierdut bătălia sub domnia lui Dariu I. Dar marile bătălii împotriva grecilor au fost purtate de perși sub domnia lui Xerxe, al patrulea împărat persan menționat de Daniel 11:2.

Cei patru împărați
amintiți ar putea fi:
Cambise fiul lui Cir
(530-522 î.H.),
Pseudo-Smerdis (522
î.H.), Dariu I Hystaspis
(522-486 î.H.) și Xerxe
(486-464 î.H.).

De la versetul 3, începe prezentarea Împărăției Greciei. Mesagerul ceresc face un salt de peste un secol (464-331 î.H.), grăbindu-se parcă spre ceea ce are mai important de comunicat.

Ce se spune despre primul împărat al grecilor? (v. 3)

Ce se va întâmpla cu el și cu împărăția lui? (v. 4)

Este relativ ușor de identificat în aceste două versete ridicarea și prăbușirea lui Alexandru Macedon. Dar nici măcar acesta nu este punctul major de interes al Solului ceresc îmbrăcat în haine de in. De la versetul cinci începe partea importantă a profeției. Până aici a fost introducerea adevărului central care are de-a face cu poporul lui Daniel.

Citește Daniel 11:5-19.

Întreg capitolul 11 de la versetul cinci în continuare prezintă un război între Nord (miazănoapte) și Sud (miazăzi). Mai exact între doi dintre cei patru generali care au împărțit Imperiul Grec după moartea lui Alexandru Macedon: **Seleucus I Nicator** (312-280 î.H.), care stăpânea în Siria și Babilon, și **Ptolemeu I Soter** (323-282 î.H.), care guverna în Egipt. Aceste două regate înființate după moartea lui Alexandru cel Mare, respectiv Regatul Seleucid în Nord și Regatul Ptolemeic în Sud, au o importanță crucială pentru că la mijloc, între Siria și Egipt, era „țara cea minunată”, Israelul. Perioada aceasta poate fi împărțită în două: perioada ptolemeică (323-198 î.H.), când Palestina a fost sub ocupația ptolemeilor din Egipt, și perioada seleucidă (198-63 î.H.), când Palestina a fost sub dominația seleucizilor din Siria.

Pasajul de la v. 5 la v. 19 prezintă cu multe amănunte conflictul dintre ptolemei și seleucizi pe parcursul a peste o sută de ani, din 323 î.H., anul morții lui Alexandru Macedon, și până la Antioh III (223-187 î.H.).

De la v. 5 la 12 sunt descrise evenimente din perioada de dominație a ptolemeilor asupra Țării Sfinte. Este

Daniel 11:5 *Împăratul de la miazăzi va ajunge tare. Dar unul din mai marii lui va fi și mai tare decât el, și va domni întemeind o mare împărăție. 6 După câțiva ani, se vor uni, și fata împăratului de la miazăzi va veni ca nevastă la împăratul de la miazănoapte, ca să facă o învoială. Dar aceste mijloace de ajutorare nu vor avea nicio putere, și nici celelalte mijloace ale ei nu vor putea ține piept, ci ea va fi dată la moarte împreună cu alaiul ei, cu tatăl ei și cu cel ce s-a legat cu ea. 7 În vremea aceea însă se va ridica în locul ei un lăstar din aceeași rădăcină cu ea, și va veni împotriva oștirii Siriei, da, va intra în cetățuia împăratului de la miazănoapte, va face ce va voi cu ea, și va fi biruitor. 8 Va ridica și va strămuta în Egipt, odată cu prinșii de război, chiar și pe dumnezeii și chipurile lor turnate, împreună cu vasele lor scumpe din argint și din aur. Apoi va lăsa câțiva ani în pace pe împăratul de la miazănoapte. 9 Acesta va porni împotriva împărăției*

vorba despre Ptolemeu I, *Soter* și urmașii lui care guvernau în sudul Israelului, adică în Egipt: Ptolemeu II, *Filadelfus* (284-246 î.H.); Ptolemeu III, *Euregetes* (246-222 î.H.), Ptolemeu IV, *Filopator* (222-205 î.H.); Ptolemeu V, *Epifane* (204-180 î.H.). Aceștia se războiesc cu seleucizii de la miazănoapte, adică din Nord, Siria; și anume cu: Seleucus I (312-280 î.H.), Seleucus II, Seleucus III (245-223 î.H.) și Antioh III (223-187 î.H.)

Notează ce se spune în text despre „împăratul de la miazăzi”, adică Sud, Egipt. (v. 5-12)

v. 5 (Ptolemeu I, *Soter*)

---

v. 6 (Ptolemeu II, *Filadelfus*)

---

v. 7-8 (Ptolemeu III, *Euregetes*)

---

v. 9 (Seleucus II)

---

v. 10-12 (Seleucus III și Antioh III)

Nici măcar perioada de stăpânire ptolemeică nu l-a interesat pe Solul divin îmbrăcat în hana de in, ci abia de la v. 13, istoria împăraților de la nord și sud de Israel, respectiv Siria și Egipt, se intersectează cu poporul lui Daniel și devine importantă.

Scrie mai jos acțiunile „împăratului de la

împăratului de la miazăzi, dar se va întoarce iarăși în țara sa. 10 Totuși, fiii săi vor începe iarăși războiul, și vor strânge o mare mulțime de oști, care va înainta, se va revărsa ca un râu, care iese din matcă și-l vor împinge iarăși înapoi până la cetățuie. 11 Împăratul de la miazăzi, mâniat de aceasta, va ieși și se va lupta cu împăratul de la miazănoapte; va ridica o mare oștire, dar oștile împăratului de la miazănoapte vor fi date în mâinile lui și nimicite. 12 Atunci inima împăratului se va îngâmfa, va doborî zece mii, dar tot nu va birui. 13 Căci împăratul de la miazănoapte se va întoarce și va strânge o oștire mai mare decât cea dintâi; și după câțiva vreme, după câțiva ani, va porni în fruntea unei mari oștiri bine înarmate. 14 În vremea aceea, se vor ridica mulți împotriva împăratului de la miazăzi, și o ceată de derbedei din poporul tău se vor răscula, ca să împlinescă vedenia; dar vor cădea. 15 Împăratul de la miazănoapte va înainta, va ridica întărituri, și va pune mâna pe cetățile întărite. Oștile de la miazăzi, nici chiar floarea oamenilor împăratului, nu vor putea să țină piept, nu vor avea putere să se împotrivescă. 16 Cel ce

miazănoapte” (Nord), Siria, relatate în v. 13-19.

v. 13 (Antioh III cel Mare)

---

v. 14 (Ptolemeu V)

---

v. 15 (Antioh III cel Mare)

---

v. 16

---

v. 17

---

v. 18

---

v. 19

În ce versete apare poporul lui Daniel și țara minunată?

Ce se spune în v. 14 despre poporul lui Daniel?

Dar în v. 16 despre acțiunile lui Antioh III cel Mare în țara minunată?

va merge împotriva lui va face ce va voi, și nimeni nu i se va împotrivi; el se va opri în țara minunată, nimicind cu desăvârșire tot ce-i va cădea în mână. 17 Își va pune de gând să ia în stăpânire toată împărăția lui, și, făcându-se că are gânduri curate cu el, îi va da pe fiică-sa de nevastă, cu gând să-l piardă; dar lucrul acesta nu se va întâmpla și nu-i va izbândi. 18 Apoi își va întoarce privirile înspre ostroave, și va lua pe multe din ele; dar o căpetenie va pune capăt rușinii pe care voia el să i-o aducă și o va întoarce asupra lui. 19 Apoi se va îndrepta spre cetățuile țării lui; dar se va poticni, va cădea și nu-l vor mai găsi.

De ce crezi că cei care se răscoală împotriva ptolemeilor din Egipt sunt numiți „o ceată de derbedei din poporul tău”?

Care sunt consecințele revoltei lor? (v. 14c, 16b)

Cât au fost sub dominația ptolemeilor din Egipt, evreii au avut libertate religioasă și o relativă liniște. Dar sub dominația seleucidă din Siria au fost crunt prigonți și îngrădiți religios, culminând cu „urâciunea pustiirii” din vremea lui Antioh IV Epifane.

Citește Daniel 11:20-27.

Începând cu v. 20 este prezentată ascensiunea lui Antioh IV Epifane în Regatul Seleucid din Siria și impactul nefast pe care l-a avut asupra poporului lui Daniel.

Finalul v. 19 vorbește despre sfârșitul lui Antioh III cel Mare, care moare în 187 î.H. Îi urmează la tron fiul său Seleucus IV Filopater (187-175 î.H.) prezentat în v. 20. În 2 Macabei 3:4 (vezi *Anexa* de la sfârșitul broșurii) se vorbește despre un oarecare iudeu Simon, care l-a ajutat pe Heliodor, vistiernicul lui Seleucus IV să golească visteria Templului („cea mai frumoasă parte a împărăției”). Dar Seleucus IV este asasinat în urma unui complot (v. 20b), iar în locul lui urmează la tron fratele său, Antioh IV Epifane (175-163). (Dușmanii îl vor numi Epimane; schimbând doar o literă el devine „nebul” în loc de „manifestarea divinității”). Antioh IV Epifane era tot un fiu al lui Antioh III și fusese paisprezece ani ostatic la Roma. În momentul asasinării fratelui său, Seleucus IV, de către

Daniel 11:20 *Cel ce-i va lua locul, va aduce un asupritor, în cea mai frumoasă parte a împărăției; dar în câteva zile va fi zdrobit, și anume nu prin mânie, nici prin război. 21 În locul lui se va ridica un om disprețuit, fără să aibă putere împărătească; dar se va ridica deodată, și va pune mâna pe împărăție prin uneltire. 22 „Oștile se vor revărsa ca un râu înaintea lui, dar vor fi nimicite, împreună cu o căpetenie a legământului. 23 După ce se vor uni cu*

Heliodoros, primul său ministru, Antioh IV Epifane era magistrat-șef în Atena. Cu ajutorul regelui Pergamului l-a îndepărtat pe ucigașul fratelui său și s-a întronat pe sine ca împărat.

Cum este calificat Antioh IV Epifane în v. 21?

Scrie mai jos ce află din fiecare verset despre faptele lui.

v. 22

---

v. 23

---

v. 24

---

v. 25

---

v. 26

---

v. 27

În care verset apare o referință la cineva din poporul lui Daniel?

Curând după urcarea pe tron, Antioh IV Epifane este

el, el va întrebuința o viclenie; va porni, și va birui cu puțină lume. 24 Va intra, pe neașteptate, în locurile cele mai roditoare ale ținutului; va face ce nu făcuseră nici părinții lui, nici părinții părinților lui: va împărți prada, jafurile și bogățiile; va urzi la planuri împotriva cetățuilor, și aceasta va ține o vreme. 25 Apoi, va porni în fruntea unei mari oștiri, cu puterea și mânia lui, împotriva împăratului de la miazăzi. Și împăratul de la miazăzi se va prinde la război cu o oaste mare și foarte puternică; dar nu va putea să țină piept, căci se vor urzi planuri rele împotriva lui. 26 Cei ce vor mânca bucate de la masa lui îi vor aduce pieirea; oștile lui se vor împrăști ca un râu, și morții vor cădea în mare număr. 27 Cei doi împărați nu vor căuta decât să-și facă rău unul altuia, vor sta la aceeași masă și vor vorbi cu viclenie. Dar nu vor izbuti, căci sfârșitul nu va veni decât la vremea hotărâtă.

chemat să medieze un conflict între marele preot Onias III și fratele său Iason. Onias III era de partea ptolemeilor din Egipt. Iason era de partea seleucizilor. Așa că Antioh IV Epifane l-a susținut pe Iason în a obține funcția de mare preot, contra unei mari sume de bani și a promisiunii de sprijinire a elenizării evreilor și a Ierusalimului. Iason este și el trădat de Menelau care îi promite și mai mulți bani lui Antioh IV Epifane. Iar marele preot legitim Onias III este ucis din ordinul lui Menelau în Antiohia (2 Macabei 4:23, 31-34). Astfel se împlinesc v. 22-24.

În anul 170 î.H., Antioh IV Epifane înăbușe o încercare a lui Ptolemeu VI Filometor de a cuceri Coele-Siria, și împarte Egiptul în două: Ptolemeu VI Filometor rămâne rege în Memfis, iar fratele său, Ptolemeu VIII, este făcut rege în Alexandria. Aceasta ar putea fi campania descrisă în v. 25-27.

Citește Daniel 11:28-39.

Ce se spune despre acest „om disprețuit” în v. 28, când se întoarce victorios din campania sa din Egipt?

De ce crezi că va fi vrăjmaș legământului sfânt? De ce va lucra împotriva lui?

Paragraful acesta are o însemnătate deosebită în această ultimă profeție dată lui Daniel. Capitolul 11 începe cu o prezentare succintă a Persiei într-un verset, continuă cu Imperiul grec sub Alexandru Macedon descris într-un verset și jumătate și este apoi conturat conflictul nord-sud, Siria-Egipt, seleucizi-ptolemei, fără implicarea poporului sfânt. În mod progresiv însă, profeția arată cum Israelul este strâns în cleștele istoriei și modul în care unii au cedat presiunii (vezi

Daniel 11:28 *Când se va întorce în țara lui cu mari bogății, în inima lui va fi vrăjmaș legământului sfânt, va lucra împotriva lui, și apoi se va întoarce în țara lui. 29 La o vreme hotărâtă, va porni din nou împotriva împăratului de miazăzi; dar de data aceasta lucrurile nu vor mai merge ca mai înainte.*

„ceata de derbedei” v. 14), alții s-au aliat cu dușmanii împotriva legământului sfânt, ucigând marele preot („căpetenia legământului” v. 22), ajungându-se la un punct culminant în v. 30-31 prin „părăsirea legământului sfânt” și „ruperea legământului”.

Toate aceste compromisuri ale poporului ales aflat la mijloc, între ciocan și nicovală, au consecințe grave și foarte grave. Ceata de derbedei violenți este pedepsită: vor cădea (v. 14c). Țara cea minunată este devastată (v. 16b). Este ucis un mare preot legitim (v. 22). Însă punctul culminant abia acum urmează.

Dumnezeu nu se lasă batjocorit. Ce seamănă omul aceea va și secera.

Scrie ce afli despre împăratul acesta (Antioh IV Epifane) și despre compromisurile poporului lui Daniel din versetele următoare.

v. 29

---

v. 30

---

v. 31

---

v. 32

---

v. 33

---

30 Ci niște corăbii din Chitim vor înainta împotriva lui; iar el, deznădăjduit, se va întoarce înapoi. Apoi, mâniaș împotriva legământului sfânt, nu va sta cu mâinile în sân; ci, la întoarcere, se va înțelege cu cei ce vor părăsi legământul sfânt. 31 Niște oști trimise de el, vor veni și vor spurca Sfântul Locaș, cetățuia, vor face să înceteze jertfa necurmată, și vor așeza urâciunea pustiitorului. Va ademeni prin lingușiri pe cei ce rup legământul. 32 Dar aceia din popor, care vor cunoaște pe Dumnezeul lor, vor rămâne tari, și vor face mari isprăvi. 33 Înțelepții poporului vor învăța pe mulți. Unii vor cădea, pentru o vreme, loviți de sabie și de flacără, de robie și de jaf. 34 Când vor cădea, vor fi ajutați puțin, și mulți se vor uni cu ei din fătărnicie. 35 Chiar și din cei înțelepți, mulți vor cădea, ca să fie încercați, curățiți și albiți, până la vremea sfârșitului, căci sfârșitul nu va fi decât la vremea hotărâtă. 36 Împăratul va face ce va voi; se va înălța, se va slăvi mai presus de toți dumnezeii, și va spune lucruri nemaiauzite împotriva Dumnezeului dumnezeilor; și va propăși până va trece mânia, căci ce este hotărât se va împlini. 37 Nu va ține

v. 34

---

v. 35

Din istorie aflăm că cei doi frați care guvernau Egiptul s-au unit împotriva lui Antioh IV Epifane în anul 168-167 î.H. Acesta a venit cu armata, „dar de data aceasta lucrurile nu vor mai merge ca mai înainte” (v. 29). La Eleusis este întâmpinat de o delegație romană condusă de Gaius Popillius Laenas, care îl somează să renunțe la planurile sale împotriva Egiptului, pentru acesta ceruse ajutor Romei. Fiindcă fusese ostatic la Roma paisprezece ani, știa ce înseamnă să te opui Romei și în cele din urmă face cale întoarsă plin de furie (v. 30). Întorcându-se din Egipt spre Siria, rușinat și mâniș, se răzbuună pe Țara Sfântă care era exact la mijloc între Egipt și Siria. Trimite înainte pe generalul Apollonius, chipurile cu gând de pace, dar care atacă Ierusalimul într-o zi de Sabat, știind că evreii credincioși nu vor lupta. Au prădat orașul și au luat femeile și copiii ca sclavi. La scurt timp după aceea Antioh IV Epifane își propune să pună capăt religiei iudaice (v. 31). (Corelează și cu Daniel 7:25.) A interzis ținerea Sabatului și a sărbătorilor evreiești, a desființat sistemul jertfelor și a interzis circumcizia. A poruncit distrugerea sulurilor Torei. A ridicat altare în cinstea lui Zeus în templul de pe Muntele Garizim și în templul de la Ierusalim și a jertfit porci pe aceste altare în ziua de 25 Kislev (16 decembrie 167 î.H.). Acesta fiind punctul culminant al „urâciunii pustiirii”.

Toate acestea au fost posibile și cu complicitatea celor ce „vor părăsi legământul”, a celor „ce rup legământul”. Pentru că templul fusese din nou pângărit chiar de către poporul lui Dumnezeu prin compromisuri groaznice, Dumnezeu îngăduie o

seamă nici de dumnezeii părinților săi, nici de dorința femeilor; cu un cuvânt, nu va ține seamă de niciun dumnezeu, ci se va slăvi pe sine mai presus de toți. 38 În schimb, va cinstea pe dumnezeul cetățuilor; acestui dumnezeu pe care nu-l cunoșteau părinții săi, îi va aduce cinste cu aur și argint, cu pietre scumpe și lucruri de preț. 39 Cu ajutorul acestui dumnezeu străin va lucra împotriva locurilor întărite; cui îl va recunoaște, îi va da mare cinste, îl va face să domnească peste mulți, și le va împărți moșii ca răsplată.

Mânia lui Dumnezeu față de copiii Săi care au rupt Legământul și care trebuie pedepsiți. De ce o mânie atât de mare a lui Dumnezeu? Pentru că miza era foarte mare: venirea lui Mesia. Aceste lucruri se întâmplau cu aproximativ 165 de ani înainte de a se naște Mesia, Unsul, Mântuitorul. Orice compromis spiritual al poporului sfânt punea în pericol venirea lui Mesia și încheierea Noului Legământ. Dar trebuia ca până la Noul Legământ, cel vechi să fie respectat. Isus Mesia urma să vină pe linia legămintelor adamic, noahic, avramic, mozaic și davidic.

Care a fost secretul acelor care au rămas tari și au făcut isprăvi mari? (v. 32)

Vestea bună este că nu toți au rupt legământul. Aceia din popor care L-au cunoscut pe Domnul au rămas tari și au făcut isprăvi mari. Pe vremea lui Ilie mai erau șapte mii de bărbați care nu rupseseră legământul cu Iahve. ***Nu te descuraja văzând mediul păcătos în care trăiești. Rămâi credincios până la moarte.***

Citește Daniel 11:40-45.

Scrie ce se afirmă despre „sfârșit” în versetele următoare:

v. 27 _____

v. 35 _____

v. 40 _____

v. 45 _____

Versetele de la 40 la 45 sunt introduse de expresia „la vremea sfârșitului”. Mulți cercetători sunt de părere că acest aspect al profeției se referă la perioada escatologică. Pentru că nu se mai cunoaște vreo campanie a lui Antioh IV Epifane împotriva Egiptului și pentru că el nu a murit „între mare și muntele cel

Daniel 11:40 *La vremea sfârșitului, împăratul de la miazăzi se va împunge cu el. Și împăratul de la miazănoapte se va năpusti ca o furtună peste el, cu care și călăreți..., și cu multe corăbii; va înainta asupra țărilor lui, se va revărsa ca un râu și le va îneca. 41 Va intra și în țara cea minunată, și zeci de mii vor cădea. Dar Edomul, Moabul și frunțașii copiilor lui Amon vor scăpa din mâna lui. 42 Își va întinde mâna peste felurite țări, și nici țara Egiptului nu va scăpa. 43 Ci se va face stăpân pe vistierile din aur și din argint, și pe toate lucrurile scumpe ale Egiptului. Libienii și Etiopienii vor veni în alai după el. 44 Dar niște zvonuri, venite de la răsărit și de la miazănoapte, îl vor înspăimânta, și atunci va porni cu o mare mânie, ca să prăpădească și să nimicească cu desăvârșire pe mulți. 45 Își va întinde corturile palatului său între mare și muntele cel slăvit și sfânt. Apoi își va ajunge sfârșitul, și nimeni nu-i va fi într-ajutor.*

Lecția 15

S f â r ș i t u l: promisiunea și speranța învierii

Versetul de memorat

*Mulți din cei ce dorm în țărâna
pământului se vor scula:
Unii pentru viața veșnică și alții pentru
ocară și rușine veșnică.*
Daniel 12:2

Citește Daniel 12:1-4.

În vremea aceea se va scula marele voievod Mihail...
Care este vremea aceea? Corelează cu 11:40, 45.

_____

_____

Ce va caracteriza vremea aceea? (v. 1b)

_____

Ce promite “Omul îmbrăcat în haine de in” că se va
întâmpla cu poporul lui Daniel în vremea aceea?
(V. 1c)

_____

Cine va fi mântuit din poporul lui Daniel?

_____

Când vor fi mântuiți? Corelează cu Romani 11:25-27.

_____

Despre ce realitate i se vorbește lui Daniel în v. 2?

_____

Care sunt cele două categorii de oameni la învierea de
apoi? (v. 2)

_____

Daniel 12:1 *În vremea
aceea se va scula marele
voievod Mihail,
ocrotitorul copiilor
poporului tău; căci
aceasta va fi o vreme de
strâmtorare, cum n-a mai
fost de când sunt
neamurile și până la
vremea aceasta. Dar în
vremea aceea, poporul
tău va fi mântuit, și anume
oricine va fi găsit scris în
carte. 2 Mulți din cei ce
dorm în țărâna
pământului se vor scula:
unii pentru viața veșnică,
și alții pentru ocară și
rușine veșnică. 3 Cei
înțelepți vor străluci ca
strălucirea cerului, și cei
ce vor învăța pe mulți să
umble în neprihănire vor
străluci ca stelele, în veac
și în veci de veci. 4 Tu,
însă, Daniele, ține
ascunse aceste cuvinte, și
pecetluiește cartea, până
la vremea sfârșitului...
Atunci mulți o vor citi, și
cunoștința va crește.”*

Cine crezi că sunt cei înțelepți din v. 3? Corelează cu Daniel 11:33; Proverbe 11:30.

În versetul trei întâlnim paralelismul ideatic specific poeziei ebraice. Ce se spune în prima parte a versetului se repetă în a doua parte cu alte cuvinte. Astfel putem trage concluzia că, din perspectiva sfârșitului, înțelept este omul care umblă în neprihănire și care îi învață și pe alții să facă la fel. Pentru că doar „aceia din popor care vor cunoaște pe Domnul vor rămâne tari (sub presiunea evenimentelor sfârșitului) și vor face isprăvi mari.” (11:32) **Cunoașterea Domnului** și nu **cunoașterea evenimentelor** cu exactitate dă tărie poporului sfânt ca să rămână credincios până la moarte.

Descoperiri

Ce i se spune lui Daniel cu privire la cartea pe care tocmai a scris-o? (v. 4a)

Până când trebuie pecetluită cartea?

Care sunt două lucruri care se vor întâmpla atunci, la vremea sfârșitului? (v. 4b)

Ce crezi că înseamnă pecetluirea cărții în acest context?

Dar vremea sfârșitului?

Citește Daniel 12:5-13.

Pe cine vede Daniel în finalul viziunii sale? (v. 5)

Ce dialog aude, între cine și cine? (v. 6)

Ce întrebare se pune? (v. 6)

Ce răspuns primește cel ce pune întrebarea? (v. 7)

Care este nedumerirea lui Daniel? (v. 8)

Ce răspuns primește Daniel la întrebarea lui?

v. 9

---

v. 10

---

v. 11

---

v. 12

---

v. 13

Pentru cine vor fi ascunse cuvintele din cartea lui Daniel și cine le va înțelege totuși?

În ce capitol ai mai întâlnit „încetarea jertfei necurmăte” și „urâciunea pustiitorului”?

O mie două sute nouă zeci de zile sunt mai multe sau mai puține decât o mie trei sute trei zeci și cinci?

Daniel 11:5 Și eu, Daniel, m-am uitat, și iată că alți doi oameni stăteau în picioare, unul dincoace de râu, și altul dincolo de malul râului. 6 Unul din ei a zis omului acelaia îmbrăcat în haine de in, care stătea deasupra apelor râului: „Cât va mai fi până la sfârșitul acestor minuni?” 7 Și am auzit pe omul acela îmbrăcat în haine de in, care stătea deasupra apelor râului; el și-a ridicat spre ceruri mâna dreaptă și mâna stângă, și a jurat pe Cel ce trăiește veșnic, că va mai fi o vreme, două vremuri și o jumătate de vreme, și că toate aceste lucruri se vor sfârși când puterea poporului sfânt va fi zdrobită de tot.” 8 Eu am auzit, dar n-am înțeles; și am zis: „Domnul meu, care va fi sfârșitul acestor lucruri?” 9 El a răspuns: „Du-te Daniele! Căci cuvintele acestea vor fi ascunse și pecetluite până la vremea sfârșitului. 10 Mulți vor fi curățiți, albiți și lămuriiți; cei răi vor face răul, și niciunul din cei răi nu va înțelege, dar cei pricepuți vor înțelege. 11 de la vremea când va înceta jertfa necurmată, și de când se va așeza urâciunea pustiitorului,

E P I L O G

Dacă scopul lui Daniel era să transmită aceste patru profeții, de ce oare le-a prefațat cu povestirile din primele șase capitole?

Confruntarea evreilor Daniel, Hanania, Mișael și Azaria cu puterile păgâne, *umblarea lor în neprihănire* în ciuda amenințărilor cu moartea, *supraviețuirea* credinței lor în *supremația* lui Iahve, în ciuda pedepsirii națiunii lor apostate, *experimentarea supranaturalului* în cele mai grele momente, toate acestea erau o încurajare pentru cei ce urmau să trăiască vremurile profețite în capitolele 7-12. Când poporul sfânt avea să rupă iarăși Legământul ca națiune, și urma să fie pedepsit, cei dreپți trebuiau să rămână tari în credința lor.

Iar *modelul* (Daniel 1-6) și *mesajul* (Daniel 7-12) lui Daniel trebuia să le fie sprijin acelor care voiau să rămână credincioși.

Modelul lui Daniel dovedea că se poate experimenta *supraviețuirea credinței în supremația lui Iahve prin intervenția supranaturalului* în cele mai dificile crize spirituale.

Mesajul lui Daniel anunța că istoria poporului sfânt îi va confrunta pe evrei cu situații de criză spirituală și în secolele viitoare. Însă, vechiul legământ trebuia ținut până va veni Unsul care va institui Noul Legământ, iar jertfa necurmată trebuia adusă, până va veni Mielul lui Dumnezeu care se va aduce pe Sine jertfă pentru păcat, o dată pentru totdeauna. Atunci va fi fost *deja* inaugurată *vremea sfârșitului*, care își va aștepta împlinirea finală prin revenirea lui Mesia, învingerea finală a fiarei, mântuirea Israelului și învierea de apoi.

Amin! Vino, Doamne Isuse!

A N E X E

1 Macabei 1:1 După ce s-a luptat Alexandru Macedon, fiul lui Filip, care a ieșit din țara Chitim și a bătut pe Darie, regele Perșilor și al Mezilor, a domnit în locul lui, fiind cel dintâi împărat de neam grecesc. 2 Și a făcut războaie multe, a biruit multe cetăți și a nimicit pe regii pământului. 3 Și a trecut până la marginile pământului, a luat prăzi de la neamuri multe și a fost supus pământul înaintea lui. 4 Și s-a înălțat și s-a ridicat inima lui și a adunat putere și oștire foarte tare. 5 Și a stăpânit țări și neamuri și tirani și i-au fost lui birnici. 6 Și după aceasta a căzut la pat și a înțeles că i se apropie moartea. 7 Atunci a chemat slugile sale cele cinstite, care erau cu sine, crescuți din tinerețe, și le-a împărțit regatul său, încă fiind viu. 8 Și a domnit Alexandru timp de doisprezece ani, și a murit. 9 Și au stăpânit slugile lui fiecare la locul său. 10 Și au pus toți steme după ce a murit el, și fiii lor după dâșșii ani mulți, și s-au înmulțit răutățile pe pământ. 11 Și a ieșit din aceștia o rădăcină păcătoasă, Antioh Epifan, feciorul regelui Antioh, care fusese la Roma zălog, și a stăpânit în anul o sută treizeci și șapte al domniei Grecilor. 12 În zilele acelea au ieșit din Israel fii fără de lege și au îndemnat pe mulți zicând: 13 Să mergem și să facem legătură cu neamurile cele dimprejurul nostru, că, de când ne-am despărțit de ele, s-au abătut asupra-ne multe răutăți. 14 Și cuvântul a plăcut înaintea ochilor lor. 15 Și s-au înflăcărat unii din popor și s-au dus la rege ca să le dea putere să trăiască după datina păgânilor. 16 Și au zidit școală în Ierusalim după legile neamurilor. 17 Și nu s-au tăiat împrejur, s-au depărtat de legea cea sfântă, s-au împreunat cu neamurile și s-au vândut a face rău. 18 Iar când Antioh și-a întărit bine domnia, el a gândit să robească Egiptul, ca să domnească peste amândouă țările. 19 Și a intrat în Egipt cu oștire puternică, cu care și cu elefanți și cu călăreți și ou corăbii multe. 20 Și s-a războit cu Ptolomeu, regele Egiptului. Ptolomeu însă a fugit din fața lui, și au căzut mulți răniți. 21 Și a cuprins cetățile cele tari ale Egiptului și a luat o bogată pradă din Egipt. 22 Și s-a întors Antioh după ce a bătut Egiptul în anul o sută patruzeci și trei. 23 Și s-a suit împotriva lui Israel și a Ierusalimului, cu popor mult, a intrat în templu Domnului cu mândrie, a luat jertfelnicul cel de aur și sfeșnicul luminii și toate vasele lui, masa punerii înainte, căușele, năstrapele, cădelnițele cele de aur, catapeteasma, precum și cununile și podoaba cea de aur, care erau pe fruntea templului Domnului, și le-a sfărâmat pe toate. 24 A luat apoi argintul și aurul și vasele cele de preț și vistieriile cele ascunse, pe care le-a aflat; și luându-le pe toate, s-a dus în țara sa. 25 Și a făcut ucidere de oameni și a grăit cu trufie mare. 26 Și a fost plângere mare în Israel și în tot locul. 27 Și au suspinat căpeteniile și bătrânii, fecioarele și tinerii au slăbit, și frumusețea femeilor s-a schimbat. 28 Tot mirele a izbucnit în plâns și mireasa care ședea în cămară a fost în jale. 29 Și s-a cutremurat pământul din pricina celor care locuiau pe el și toată casa lui Iacov s-a îmbrăcat cu ocară. 30 Și după doi ani de zile a trimis regele pe cel mai mare peste biruri în cetățile Iudei și acesta a venit în Ierusalim cu mulțime mare. 31 Și a grăit cu vicleșug către dâșșii cuvinte de pace, iar ei l-au crezut. 32 Și a căzut asupra cetății fără de veste, a lovit-o cu rană mare și a pierdut popor mult din Israel. 33 Și au prădat cetatea și au ars-o cu foc și au surpat casele și zidurile ei primprejur. 34 Și au robtit femei și prunci și vite au luat. 35 Apoi au întărit cetatea lui David cu zid mare și tare și cu turnuri tari, să le fie spre apărare. 36 Și au pus acolo neam păcătos, bărbați fără de lege, și s-au întărit într-însa. 37 Și au pus arme și hrană și, adunând prăzile Ierusalimului, le-au strâns acolo. 38 Și a fost acea întăritură ca o cursă împotriva sfântului locaș și ca un dușman rău pentru Israel pururea. 39 Și au vărsat sânge nevinovat în jurul celor sfinte și au pângărit altarul. 40 Și din pricina lor au fugit cei care locuiau în cetatea Ierusalimului, și s-a făcut locaș străinilor, și străină fiilor săi, și pruncii ei au părăsit-o. 41 Sfântul locaș s-a pustiit ca pustiul, praznicele ei s-au întors în jale, zilele ei de odihnă întru bațjocură, cinstea ei întru defăimare. 42 Mărirea ei a trecut întru necinste și înălțimea ei s-a întors în plângere. 43 Și a scris regele Antioh la toată împărăția sa să fie toți un popor și să părească fiecare legea sa. 44 Și au primit toate neamurile cuvântul regelui. 45 Și mulți din

Israel au primit slujirea cerută de el și au jertfit idolilor și n-au păzit ziua de odihnă. 46 Și a trimis regele cărți prin mâinile solilor în Ierusalim și în cetățile Iudei, poruncind să umble după legile cele străine de țară 47 Și să oprească arderile de tot și jertfa și turnarea sfântă; 48 Și să pângărească zilele de odihnă și sărbătorile; 49 De asemenea și locul sfânt și pe cei sfinți; 50 Să zidească jertfelnice și capiști și casă de idoli și să aducă jertfă cărnuri de porc și vite necurate; 51 Și să-și lase pe fiii săi netăiați împrejur și să pângărească sufletele lor cu toată necurăția și întinarea, ca să uite legea și să schimbe toate îndreptările; 52 Iar care nu va face după cuvântul regelui să moară. 53 După toate cuvintele acestea, a scris la toată împărăția sa și a pus supraveghetori peste tot poporul. 54 Și a poruncit cetăților Iudei să jertfească din cetate în cetate. 55 Și s-au adunat la ei mulți din popor, toți care au părăsit legea Domnului și au făcut rele pe pământ. 56 Și au silit pe Israel întru ascunzișuri să-și caute scăparea. 57 Iar în ziua a cincisprezecea a lunii Chislev, în anul o sută patruzeci și cinci, au ridicat urâciunea pustiirii pe altarul lui Dumnezeu și în cetățile Iudei de jur împrejur au zidit capiști. 58 Și tămâiau înaintea ușilor caselor și în ulițe. 59 Și cărțile legii, pe care le-au aflat, le-au ars cu foc, stricându-le de tot. 60 Și oriunde se afla la cineva cartea legii și oricine ținea legea, acela din porunca regelui era omorât. 61 Cu puterea sa făcea așa în fiecare lună Israelitelor care se aflau în cetăți. 62 Și în douăzeci și cinci ale lunii, au jertfit pe jertfelnicul care era deasupra altarului. 63 Și pe femeile care-și tăiaseră împrejur pe fiii lor, le-au omorât după poruncă. 64 Și pe prunci i-au spânzurat de grumajii lor și casele lor le-au prădat și pe cei care i-au tăiat împrejur i-au omorât. 65 Iar mulți din Israel s-au întărit și au pus legământ întru sine, ca să nu mănânce necurat. 66 Și mai bine au voit a muri, decât a se pângări cu mâncăruri necurate și a călca legea cea sfântă; pentru aceea au primit moartea. 67 Și mare urgie a venit peste Israel.

1 Macabei 2:1 În zilele acelea s-a sculat Matatia, fiul lui Ioan al lui Simeon preotul, din fiii lui Ioarib de la Ierusalim și a șezut în Modein. 2 Și avea el cinci feciori: pe Ionan, care era poreclit Gadis, 3 Pe Simon, care se numea și Tasi, 4 Pe Iuda, care se numea Macabeul, 5 Pe Eleazar, care se numea Avaran, 6 Pe Ionatan, care se numea Apfus. 7 Și văzând blasfemiile care se făceau în Iuda și în Ierusalim, 8 A zis: "Vai mie! Pentru ce m-am născut a vedea zdrobirea poporului meu și zdrobirea cetății celei sfinte și a ședea acolo, când s-a dat în mâinile vrăjmașilor? 9 Cele sfinte sunt în mâinile străinilor, iar templul Domnului a ajuns ca un bărbat fără de cinste. 10 Vasele măririi lui s-au dus în robie, pruncii lui mor în uliță, tinerii lui au fost uciși cu sabia vrăjmașului. 11 Care neam n-a moștenit împărăția lui și n-a stăpânit prăzile lui? 12 Toată podoaba lui s-a luat; în loc de slobod, s-a făcut rob. 13 Și iată templul nostru și frumusețea noastră și mărirea noastră s-au pustiit și le-au pângărit pe ele neamurile. 14 Pentru ce să mai trăim?" Și și-au rupt Matatia și fiii săi hainele și s-au îmbrăcat cu saci și au plâns. 15 Și au venit cei trimiși de la rege, care sileau pe cei din cetatea Modein să părăsească pe Dumnezeu și să jertfească. 16 Și mulți din Israel au mers la ei; iar Matatia și fiii lui s-au adunat acolo. 17 Și răspunzând cei de la rege, au zis lui Matatia: Căpetenie mare ești și mărit în cetate și întărit cu fii și frați. 18 Acum dar vino întâi și fă porunca regelui, precum au făcut toate neamurile și bărbații lui Iuda, cei care au rămas în Ierusalim, și vei fi tu și casa ta dintre prietenii regelui, și tu și fiii tăi veți mări cu argint și cu aur și cu daruri multe. 19 Și răspunzând Matatia, a zis cu glas mare: Chiar dacă toate neamurile din cuprinsul stăpânirii regelui vor asculta de el și poruncile lui și se vor depărta fiecare de la închinarea părinților lor, 20 Totuși eu și feciorii și frații mei vom umbla întru așezământul legii părinților noștri. 21 Milostiv fie nouă Dumnezeu, ca să nu lășăm legea și îndreptările Lui. 22 De cuvintele regelui nu vom asculta, ca să nesocotim slujba noastră. 23 Și după ce a încetat a grăi cuvintele acestea, a venit un bărbat evreu înaintea tuturor să jertfească în capiștea cea din Modein, după porunca regelui. 24 Și a văzut Matatia și s-a aprins de râvnă și i s-au cutremurat rărunchii și, dând drumul dreptei sale

mâinii, a alergat și l-a junghiat pe jertfelnic. 25 Și pe omul regelui, care silea să jertfească, l-a omorât în aceeași vreme și jertfelnicul l-a stricat. 26 Și s-a aprins de râvna legii, precum a făcut Finees lui Zimri, feciorul lui Salu. 27 Și a strigat tare Matatia în cetate, zicând: Tot cel care are râvna legii și se ține de legământ să vină după mine. 28 Și au fugit el și fiii lui în munți și au lăsat toate câte au avut în cetate. 29 Atunci s-au coborât mulți, căutând dreptate și judecată în pustiu, 30 Să șadă acolo ei și fiii lor și femeile și vitele lor, pentru că s-au înmulțit peste ei răutățile. 31 Și s-a spus oamenilor regelui și ostașilor, care erau în Ierusalim, în cetatea lui David, că s-au dus oamenii care nu țin porunca regelui în locuri ascunse în pustiu. 32 Și au alergat după ei mulți și, ajungându-i, au tăbărat asupra lui cu război în ziua de odihnă; 33 Și au zis către ei: Ajungă-vă până acum! Ieșiți și faceți după cuvântul regelui și veți trăi. 34 Iar ei au zis: Nu vom ieși, nici nu vom face după cuvântul regelui, ca să nesocotim ziua de odihnă; 35 Și au pornit asupra lor cu război. 36 Dar ei nu le-au răspuns, nici piatră n-au aruncat asupra lor, nici n-au astupat ascunzișurile, zicând: 37 Să murim toți întru nevinovăția noastră și vor mărturisii pentru noi cerul și pământul că fără de judecată ne ucideți. 38 Și s-au sculat cu război asupra lor în ziua de odihnă și au murit ei și femeile lor, ca la o mie de suflete. 39 Și a aflat Matatia și prietenii lui și au plâns mult pentru ei. 40 Și a zis fiecare către aproapele său: De vom face toți cum au făcut frații noștri și nu vom porni război împotriva neamurilor acestora pentru sufletele și legea noastră, curând ne vor pierde de pe pământ. 41 Și s-au sfătuit în ziua aceea, zicând: Împotriva oricărui om care va veni cu război împotriva noastră să luptăm și în ziua de odihnă și să nu murim toți, precum au murit frații noștri în ascunzișuri. 42 Atunci s-a strâns la ei adunarea Asideilor, oameni vârtoși din Israel și care păzeau legea. 43 Și toți cei care fugeau de rele s-au adăugat la ei și li s-au făcut spre întărire. 44 Și au adunat oștire și au bătut pe cei păcătoși cu mânia lor și pe bărbații cei fără de lege cu urgia lor și cei rămași au fugit la neamuri ca să scape. 45 Și i-au încurajat Matatia și prietenii lui și le-au stricat jertfelnicele. 46 Și au tăiat împrejur pe pruncii câți au aflat în hotarele lui Israel. 47 Și au gonit pe fiii trufiei și s-a sporit lucrul în mâinile lor. 48 Și au scos legea din mâinile neamurilor, din mâinile regilor și au pus stavilă păcătosului. 49 Și s-au apropiat zilele lui Matatia să moară și a zis fiilor săi: Acum s-au întărit trufia și certarea și vremea sfârșitului și urgia mâniei. 50 Acum dar, fiilor, râvnitori fiți legii și dați sufletele voastre pentru legătura părinților noștri. 51 Aduceți-vă aminte de lucrurile părinților noștri, pe care le-au făcut întru veacurile lor și veți lua mărire și nume veșnic. 52 Avraam, oare, nu când era ispitit s-a arătat credincios și i s-a socotit spre dreptate? 53 Iosif în vremea necazului său a păzit porunca și s-a făcut conducător Egiptului. 54 Finees, tatăl nostru, ardea de râvnă pentru Dumnezeu și a luat legătura preoției celei veșnice. 55 Iosua, plinind cuvântul, s-a făcut judecător în Israel. 56 Caleb, pentru că a mărturisit în adunare, a luat moștenirea pământului. 57 David cu mila Lui a moștenit scaunul domniei în veacul veacului. 58 Ilie, arzând de râvna legii, a fost ridicat la cer. 59 Anania, Azaria și Misail, crezând, s-au izbăvit de para focului. 60 Daniel întru nevinovăția sa a scăpat din gurile leilor. 61 Și așa socotiți întru fiecare neam și neam, că toți cei care nădăjduiesc într-Însul nu vor slăbi. 62 Și de cuvintele omului păcătos să nu vă temeți, că mărirea lui este gunoi și viermi. 63 Astăzi se înalță și mâine nu va mai fi, căci s-a întors în țărâna sa și planurile lui au pierit. 64 Drept aceea voi, fiilor, întăriți-vă și vă îmbărbătați în lege, că într-însa vă veți mări. 65 Și iată Simeon, fratele vostru, știu că este om de sfat; de el să ascultați în toate zilele, el vă va fi tată. 66 Și Iuda Macabeul, care este cu putere tare din tinerețile sale, acesta va fi căpetenie oștirii, ca să faceți război asupra popoarelor. 67 Și voi aduceți la voi pe toți cei care iubesc legea și răzbunați poporul vostru, 68 Răsplătiți păgânilor pentru tot ce ne-au făcut, și luați aminte la poruncile legii. 69 Și i-a binecuvântat pe ei și s-a adăugat la părinții săi și a murit în anul o sută patruzeci și șase. 70 Și l-au îngropat fiii lui în mormintele părinților săi în Modein și l-a plâns tot Israelul cu plângere mare.

1 Macabei 3:1 Și s-a sculat Iuda, care s-a chemat Macabeul, fiul lui, în locul lui. 2 Și ajutându-l toți frații lui și toți câți se lipiseră de tatăl lui, au pornit războiul pentru Israel cu veselie. 3 Și a răspândit faima poporului său și s-a îmbrăcat cu zaua ca un uriaș și s-a încins cu armele cele de război și a pornit luptele, apărând tabăra cu sabie. 4 Și s-a asemănat leului în lucrurile sale și ca un pui de leu răcnind la vânat. 5 Și a gonit pe cei fără de lege, certându-i și pe cei care tulburau pe poporul său i-a ars cu foc. 6 Și s-au tras toți cei fără de lege de frica lor și toți lucrătorii fărădelegii împreună s-au tulburat și a sporit mântuirea în mâna lui. 7 Și a amărât împărați mulți și a veselit pe Iacov cu faptele sale și până în veac pomenirea lui întru binecuvântare. 8 Și, trecând prin cetățile lui Iuda, a pierdut pe cei nelegiuți din ele și a abătut mânia de la Israel. 9 Și s-a vestit până la marginile pământului și a adunat pe cei care piereau. 10 Și a adunat Apoloniu neamuri și de la Samaria putere mare, ca să facă război împotriva lui Israel. 11 Și a prins de veste Iuda și a ieșit înaintea lui și l-a bătut și l-a omorât și mulți au căzut răniți, iar ceilalți au fugit. 12 Și au luat prăzile lor și sabia lui Apoloniu a luat-o Iuda și cu aceea a făcut război în toate zilele. 13 Și auzind Siron, mai-marele puterii Siriei, că a strâns Iuda cu sine adunare și ceata credincioșilor și a celor care ies la război, a zis: 14 Îmi voi face nume și mă voi mări întru domnie și voi bate pe Iuda și pe cei care sunt cu el și pe cei care nu ascultă de cuvântul regelui. 15 Și a purces împreună cu tabăra păgânilor cea tare, care venise să-i ajute să facă izbândă împotriva fiilor lui Israel. 16 Și când s-a apropiat de suișul Bethoronului, a ieșit Iuda înaintea lui cu puțini. 17 Și văzând că vine oștirea în întâmpinarea lor, au zis către Iuda: Oare noi, puțini, vom putea să ne războim cu atâta mulțime? Căci am slăbit ajunând astăzi. 18 Și a zis Iuda: Lesne este să închizi pe mulți în mâinile celor puțini și nu este osebire înaintea Dumnezeului cerului dacă mântuirea vine prin mulți sau prin puțini. 19 Că nu în mulțimea oștirii stă biruința războiului, ci din cer este puterea. 20 Aceia vin asupra noastră cu semeție multă și cu fărădelege, ca să ne piardă pe noi și pe femeile noastre și pe fiii noștri și ca să ne prade; 21 Iar noi ne războim pentru sufletele noastre și pentru legile noastre. 22 Înșuși Domnul îi va zdrobi sub ochii noștri; voi să nu vă temeți de ei. 23 Și după ce a încetat a grăi, au sărit asupra lor fără de veste, iar Siron și oștirea lui au fost zdrobiți înaintea lui. 24 Și i-au urmărit pe povârnișul Bethoronului până la câmp și au căzut dintre ei ca vreo opt sute de bărbați, iar ceilalți au fugit la Filisteni. 25 Și a început să intre frica de Iuda și de frații lui și spaima între neamurile cele dimprejurul lor. 26 Și a ajuns până la rege numele lui și de războaiele lui Iuda vorbeau toate neamurile. 27 Iar după ce a auzit regele Antioh cuvintele acestea, s-a mâniat și, trimițând, a adunat toate oștirile împărăției sale, o armată foarte mare. 28 Și deschizând vistieria sa, a dat plata ostașilor lui pe un în și le-a poruncit într-un an să fie gata la poruncă. 29 Iar dacă a văzut că s-a sfârșit argintul din vistierii și birurile țării sunt puține pentru vrajba și rana ce a făcut pe pământ, strigând legile care au fost din zilele cele dintâi, 30 S-a temut ca nu cumva să nu aibă și a doua oară cheltuieli și daruri, ca acelea pe care le dăduse mai înainte cu mână largă, întrecând cu dărnicia pe toți cei care au fost mai înainte de el. 31 Și se îndoia eu sufletul său foarte și s-a sfătuit să meargă în Persia, să ia dăjdiile țărilor și să adune argint mult. 32 Și a lăsat pe Lisias, om cu vază și de neam regesc, mai mare peste lucrurile regelui, de la râul Eufratului până la hotarele Egiptului. 33 Și să crească pe Antioh, fiul lui, până ce se va întoarce el. 34 Și i-a dat jumătate din oștire și elefanți și i-a dat porunci despre toate lucrările, care avea în gând, și mai ales despre locuitorii Iudeii și ai Ierusalimului, 35 Ca să trimită asupra lor oștire să zdrobească și să nimicească țăria lui Israel și rămășița Ierusalimului și să piardă pomenirea lor din acest loc 36 Și să așeze oameni de alt neam în toate hotarele lor și să le dea cu sorți pământul lor. 37 Iar regele a luat cealaltă jumătate de oștire, care rămăsese, și s-a sculat din Antiohia, cetatea stăpânirii sale, în anul o sută patruzeci și șapte. 38 Și a trecut apa Eufratului și mergea prin țările cele de sus. Și a ales Lisias pe Ptolomeu, fiul lui Dorimene, și pe Nicanor și pe Gorgias, bărbați tari dintre prietenii regelui, 39 Și a trimis cu ei patruzeci de mii de

pedestrași și șapte mii de călăreți, ca să vină în tara Iudeii și să o strice de tot, după cuvântul regelui. 40 Și s-au sculat cu toată puterea lor și au venit și au tăbărât aproape de Emaus în câmpie. 41 Și au auzit neguțătorii țării numele lor și au luat argint și aur mult și slugi și au venit la tabără, ca să ia pe fiii lui Israel robi. 42 Și s-a adăugat la el puterea Siriei și a pământului celor de alt neam. 43 Și a văzut Iuda și frații lui că s-au înmulțit răutățile și că oștirile au tăbărât în hotarele lor și au înțeles cuvintele regelui care poruncise nimicirea poporului. 44 Și a zis fiecare către aproapele său: Să ridicăm surparea poporului nostru și să facem război pentru el și pentru cele sfinte. 45 Și s-a strâns adunarea, ca să fie gata la război și să se roage și să ceară mila și îndurările Domnului. 46 Și Ierusalimul era locuit ca un pustiu; nu avea cine să intre și să iasă dintre cei născuți ai lui și locul sfânt era călcat și fiii celor de neam străin erau la marginea cetății și acolo era sălașul neamurilor, și s-a luat bucuria de la Iacov și s-au sfârșit fluierul și alăuta. 47 Și s-au adunat și au venit la Mițpa, în preajma Ierusalimului, că locul rugăciunii lui Israel mai înainte era la Mițpa. 48 Și au postit în ziua aceea și s-au îmbrăcat cu saci și cenușă au pus pe capetele lor și și-au rupt hainele. 49 Și au deschis cărțile legii, în care neamurile căutau să găsească potriviri cu idolii lor. 50 Și au adus hainele preotești și pârگا și zeciuielile și au pus înainte pe nazireii cei care împliniseră zilele lor. 51 Și au strigat cu glas mare la cer, zicând: Ce vom face acestora și unde îi vom duce? 52 Și sfintele Tale s-au călcat și s-au pângărit și preoții Tai sunt în plângere și în smerire. 53 Și iată neamurile s-au adunat asupra noastră ca să ne piardă pe noi; Tu știi cele ce gândesc ei asupra noastră. 54 Cum vom putea sta împotriva lor, de nu ne vei ajuta Tu? Și au trâmbițat cu trâmbițele și au strigat cu glas mare. 55 Și după aceasta a pus Iuda povățuitori poporului peste mii și peste sute și peste cincizeci și peste zece. 56 Și a zis celor care zideau case și celor care își logodiseră femei și sădiseră vii și celor fricoși, să se întoarcă fiecare la casa lui, după lege. 57 Și a purces oastea și a tăbărât la miazăzi de Emaus. 58 Și a zis Iuda: Încingeți-vă și vă faceți fii tari și fiți gata pentru dimineață, ca să porniți război împotriva neamurilor acestora care s-au adunat împotriva noastră, ca să ne piardă pe noi și templul nostru. 59 Că mai bine este să murim în război, decât să vedem răutățile aduse neamului nostru și sfintelor. 60 Iar precum va fi voia în cer așa să fie.

1 Macabei 4:1 Și a luat Gorgias cinci mii de pedestrași și o mie de călăreți aleși și oastea a pornit noaptea, 2 Ca să năvălească asupra taberei Evreilor și să-i lovească fără de veste. Și paznicii din cetate îi erau călăuze. 3 Și auzind Iuda, s-a sculat el și cei puternici, ca să lovească oștirea regelui cea din Emaus. 4 Că încă era risipită oștirea din tabără. 5 Și a venit Gorgias la tabăra Iudei noaptea și pe nimeni n-a aflat și i-a căutat în munți, că zicea: fug aceștia de noi. 6 Și odată cu ziua s-a ivit Iuda în câmp cu trei mii de bărbați, însă platoșe și săbii n-aveau, precum le era voia. 7 Și au văzut tabăra neamurilor tare și înarmată și călărime împrejurul ei și aceștia învățați la război. 8 Și a zis Iuda bărbaților care erau cu el: "Nu vă temeți de mulțimea lor și de năvălirea lor nu vă înfricoșați. 9 Aduceți-vă aminte cum au fost izbăviți părinții noștri la Marea Roșie, când i-a gonit Faraon cu putere multă. 10 Și acum să strigăm la cer, că doar se va milostivi spre noi, își va aduce aminte de legătura părinților noștri și va zdrobi oștirea aceasta astăzi înaintea noastră. 11 Și vor cunoaște toate neamurile că este mântuitor și izbăvitor pentru Israel". 12 Și au ridicat cei de alt neam ochii și i-au văzut venind înainte și au ieșit din tabără la război. 13 Și au trâmbițat cei care erau cu Iuda și s-au lovit și s-au surpat neamurile și au fugit la câmp; iar cei din urmă toți au căzut de sabie. 14 Și i-au gonit până la Ghezer și până la câmpiile Edomului și ale Azotului și ale Iamiei. 15 Și au căzut din aceia ca la trei mii de bărbați. 16 Și s-a întors Iuda și oștirea lui după izgonirea lor. 17 Și a zis către popor: Să nu râvniti prăzile, că războiul este în preajma noastră și Gorgias și oștirea lui se află în munte aproape de noi; 18 Ci împotriviți-vă acum cu tărie vrăjmașilor noștri și le faceți război și după aceea le veți lua prăzile cu îndrăzneală. 19 Și pe când grăia Iuda aceasta, s-a ivit o parte de oaste ieșind din munte. 20 Și a văzut înfrângerea și cum cei care erau cu Iuda au aprins tabăra, că fumul care se

vedea arăta ce s-a făcut. 21 Și văzând ei acestea, s-au înfricoșat foarte, și văzând tabăra lui Iuda la câmp gata de război, 22 Au fugit toți în țara Filistenilor. 23 Și s-a întors Iuda să prade tabăra; și a luat aur mult și argint și iachint și porfiră și avuție mare. 24 Și întorcându-se, a lăudat și a binecuvântat pe Dumnezeu cerului, că este bun, că în veac este mila Lui. 25 Și s-a făcut mântuire lui Israel în ziua aceea. 26 Iar câți au scăpat din cei de alt neam, mergând, au spus lui Lisias toate câte s-au întâmplat. 27 Iar el, auzind, s-a tulburat și s-a mâhnit, că nu s-a făcut pentru Israel cele ce a voit el și nu s-a întâmplat cele ce i-a poruncit regele. 28 Iar în anul viitor a gătit Lisias șazece de mii de pedestrași aleși și cinci mii de călăreți, ca să bată Ierusalimul. 29 Și au venit în Edom și au tăbărat la Bețtur, și a ieșit înaintea lor Iuda cu zece mii de bărbați. 30 Și văzând tabăra lor tare, s-au rugat zicând: "Bine ești cuvântat, Mântuitorul lui Israel, Cel care ai zdrobit pornirea celui puternic prin mâna robului Tău David și ai dat tabăra Filistenilor în mâinile lui Ionatan, fiul lui Saul, și a purtătorului de arme. 31 Închide tabăra aceasta în mâna poporului Tău Israel și să se rușineze cu pedestrima și cu călărima lor. 32 Dă-le spaimă și topește îndrăznirea puterii lor și să tremure de zdrobirea lor. 33 Doboară-i cu sabia celor care Te iubesc și să Te laude pe Tine cu cântări toți cei care știu numele Tău!" 34 Și s-au lovit unii cu alții, și au căzut din tabăra lui Lisias ca la vreo cinci mii de oameni sub ochii Iudeilor. 35 Și văzând Lisias înfrângerea ce s-a făcut taberei sale și îndrăznirea lui Iuda și că sunt gata sau a trăi, sau a muri vitejește, s-a dus la Antiohia și a adunat străini și, înmulțind oștirea cea făcută, socotea iarăși să vină în Iudeea. 36 Și a zis Iuda și frații lui: Iată-i nimicitori pe vrăjmașii noștri. Să ne suim să curățăm sanctuarul și să-l înnoim. 37 Și s-a adunat toată oștirea și s-a suit în muntele Sionului. 38 Și a văzut locul sfânt pustiit, jertfelnicul pângărit, porțile arse și în curți răsărite tufe, ca într-o pădure sau ca într-un munte, și locuințele surpate. 39 Și și-au rupt hainele, s-au tânguit cu tânguire mare, și-au pus cenușă pe cap 40 Și au căzut cu fața la pământ și au trâmbițat cu trâmbițele și au strigat la cer. 41 Atunci a rânduit Iuda bărbați, ca să hărțuiască pe cei din cetate până ce va curăți templul. 42 Și a ales preoți fără de prihană, credincioși legii lui Dumnezeu. 43 Și au curățit sfintele și au dus pietrele necurăției la loc necurat. 44 Și s-au sfătuit pentru jertfelnicul arderii de tot cel pângărit, ce vor face cu el. 45 Și le-a venit sfat bun, ca să-l strice, ca nu cumva să le fie spre ocară, că l-au pângărit neamurile; și au stricat jertfelnicul. 46 Și au dus pietrele în muntele templului, în loc bun, până va veni proorocul, Ca să răspundă pentru ele. 47 Și au luat pietre întregi după lege și au zidit un jertfelnic nou, ca și cel mai dinainte. 48 Și au zidit templul și cele dinlăuntrul templului și curțile. 49 Și au făcut vase sfinte noi și au băgat sfeșnicul și jertfelnicul arderilor de tot și al tămâierilor și masa, în templul Domnului. 50 Și au tămâiat pe jertfelnic și au aprins lumânările cele de pe sfeșnic și luminau în templul Domnului. 51 Și au pus pe masă pâini și au întins vălul catapetesmei și au săvârșit toate lucrurile ce aveau de făcut. 52 Și au mâncat dimineața în douăzeci și cinci de zile ale lunii a noua, care este luna Chislev a anului o sută patruzeci și opt. 53 Și au adus jertfă după lege pe jertfelnicul arderilor de tot cel nou, pe care îl făcuseră. 54 Pe vremea și în ziua în care l-au pângărit pe el neamurile, într-o vreme aceea s-a înnoit cu cântări și cu alăute și cu harpe și cu chimvale. 55 Și a căzut tot poporul cu fața la pământ și s-a închinat și a binecuvântat pe Dumnezeu Cerului, Cel care i-a ajutat. 56 Și au făcut înnoirea jertfelnicului în opt zile și au adus ardere de tot cu veselie și au jertfit jertfă de pace și de laudă. 57 Și au împodobit fața templului Domnului cu cununi de aur și cu paveze și au înnoit porțile și chiliile și le-au pus uși. 58 Și s-a făcut veselie mare întru popor și s-a șters ocară neamurilor. 59 Și au rânduit Iuda și frații lui și toată adunarea lui Israel, ca să se țină zilele înnoirii jertfelnicului în vremurile sale din an în an în opt zile, de la douăzeci și cinci ale lunii Chislev, cu veselie și cu bucurie. 60 Și au zidit în vremea aceea muntele Sionului împrejur cu zid înalt și cu turnuri tari, ca nu cumva neamurile să le calce, cum făcuseră mai înainte. 61 Și au rânduit acolo oștire să-l păzească. Apoi au întărit cu pază cetatea Bețtur, ca să aibă poporul întărire dinspre Edom.

